

FN

Konvention om Barnets Rettigheder

CRC/C/DNK/CO/4

Distr.: Generelt
4. februar 2011

Original: Engelsk

Vurdering af rapporter indgivet af deltagerstater i henhold til Konventionens artikel 44

Konkluderende bemærkninger fra Komiteen for Barnets Rettigheder: DANMARK

1. Komiteen har på møde nr. 1594 og 1595 (se CRC/C/SR1594 og 1595) afholdt den 24. januar 2011 behandlet Danmarks 4. periodiske rapport (CRC/C/DNK/4) og vedtaget følgende konkluderende bemærkninger på møde nr. 1612 afholdt den 4. februar 2011.

A. Indledning

2. Komiteen takker for modtagelsen af den 4. periodiske rapport såvel som de skriftlige svar til listen med spørgsmål (CRC/C/DNK/Q/4/Add.1) og påskønner den konstruktive dialog med deltagerstatens tværsektorielle delegation. Komiteen bemærker dog, at deltagerstatens 4. periodiske rapport ikke overholder Konventionens retningslinjer for rapportering (CRC/C/58/Rev.2) og tilskynder derfor deltagerstaten til at aflægge sin næste periodiske rapport i overensstemmelse med de nævnte retningslinjer.

3. Komiteen minder deltagerstaten om, at disse konkluderende bemærkninger bør læses i sammenhæng med de konkluderende bemærkninger til deltagerstatens indledende rapport i henhold til den valgfri protokol vedrørende salg af børn, børneprostitution og børnepornografi (CRC/C/OPSC/DNK/CO/1), som blev vedtaget den 29. september 2006, og i henhold til den valgfri protokol vedrørende inddragelse af børn i væbnede konflikter (CRC/C/OPAC/DNK/CO/1), som blev vedtaget den 30. september 2005.

B. Deltagerstatens opfølgende foranstaltninger og resultater

4. Komiteen har med tilfredshed noteret sig vedtagelsen af:

(a) Barnets Reform, som trådte i kraft den 1. januar 2011 og medfører ændringer til Serviceloven for at sikre en bedre varetagelse af barnets tarv i forbindelse med sager, der vedrører særlig støtte til udsatte børn og unge, og giver Ankestyrelsen bedre muligheder for at tage sager op af egen drift, når et barn er truet.

(b) Forældreansvarsloven, som trådte i kraft i oktober 2007.

(c) Anbringelsesreformen (Lov nr. 1442 af 22. december 2004), som trådte i kraft den 1. januar 2006 og har til formål at forbedre omsorgen for børn anbragt uden for hjemmet.

5. Komiteen glæder sig over ratificeringen af følgende menneskerettighedsinstrumenter:

(a) Europarådets konvention om beskyttelse af børn mod seksuel udnyttelse og seksuelt misbrug i november 2009.

(b) Protokol om bekæmpelse af smugling af migranter til lands, ad søvejen og ad luftvejen til supplerende af FN's konvention om bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet, 2000, i december 2006.

(c) Tillægsprotokol til konventionen om it-kriminalitet vedrørende kriminalisering af handlinger af racistisk eller fremmedfjendsk karakter begået gennem edb-systemer, 2003, i september 2005.

C. Primære problemområder og anbefalinger

1. Generelle gennemførelsesforanstaltninger (Konventionens artikel 4, 42 og 44, stk. 6)

Komiteens tidligere anbefalinger

6. Komiteen glæder sig over deltagerstatens bestræbelser på at gennemføre Komiteens konkluderende bemærkninger, som blev vedtaget i september 2005 (CRC/C/DNK/CO/3) efter behandlingen af deltagerstatens 3. periodiske rapport. Komiteen har imidlertid med beklagelse konstateret, at nogle af Komiteens betænkeligheder og anbefalinger ikke er blevet imødekommet eller er blevet imødekommet i utilstrækkelig grad.

7. Komiteen tilskynder deltagerstaten til at træffe alle nødvendige

foranstaltninger til at imødekomme anbefalingerne fra de konkluderende bemærkninger til den 3. rapport, som endnu ikke er gennemført eller gennemført i tilstrækkeligt omfang, herunder de anbefalinger, der vedrører lovgivning, koordinering, nationale handlingsplaner, udbredelse, dataindsamling og alternativ omsorg.

Forbehold

8. Skønt Komiteen har noteret sig deltagerstatens oplysning om, at kun en lille andel af sager kan blive påvirket af opretholdelsen af deltagerstatens forbehold vedrørende artikel 40, stk. 2, litra b, i Konventionen om Barnets Rettigheder, er Komiteen fortsat betænkelig ved opretholdelsen af dette forbehold, som – i tilfælde af krænkelse af retten til en retfærdig retssag – begrænser ankemulighederne for de børn, der er dømt for mindre lovovertrædelser.

9. I lyset af Wien-erklæringen og handlingsplanen vedtaget på verdenskonferencen om menneskerettigheder i 1993 (A/CONF.157/23) anbefaler Komiteen, at deltagerstaten overvejer at fjerne forbeholdet i relation til Konventionens artikel 40, stk. 2, litra b.

Status på Konventionen

10. Skønt Konventionen kan påberåbes og anvendes af domstole og administrative myndigheder, har Komiteen med bekymring noteret sig, at der kun henvises til Konventionen i et begrænset antal sager, og at Konventionen kun anvendes af retsmyndigheder og administrative beslutningsorganer i begrænset omfang, hovedsagelig på grund af at Konventionen ikke er fuldt ud inkorporeret i deltagerstatens nationale lovgivning.

11. Komiteen anbefaler, at deltagerstaten fremmer domstoles og administrative beslutningsorganers anvendelse af Konventionen om Barnets Rettigheder, herunder ved at iværksætte tiltag med henblik på fuldstændig inkorporering af Konventionen i den nationale lovgivning.

Lovgivning

12. Komiteen glæder sig over deltagerstatens lovmæssige initiativer, som har direkte indflydelse på børns liv, herunder de, der vedrører forældreansvar og dagpleje, såvel som Anbringelsesreformen fra 2006 og dens målsætning om at øge støtten til børn og unge med særlige behov for at sikre lige muligheder for personlig udvikling og sundhed. Komiteen er dog fortsat betænkelig ved, at der ikke findes en mere omfattende lovgivning, som overholder alle Konventionens bestemmelser. Komiteen er ligeledes betænkelig ved, at lovgivningen vedrørende børns rettigheder i Grønland og på Færøerne endnu ikke er bragt i overensstemmelse med principperne og bestemmelserne i Konventionen.

13. Komiteen anbefaler, at deltagerstaten, herunder myndighederne i Grønland og på Færøerne, træffer alle nødvendige foranstaltninger til at sikre, at love og administrative bestemmelser i hele deltagerstaten fuldt ud overholder Konventionens principper og bestemmelser samt de to valgfri protokoller, at ny lovgivning vurderes i god tid og i forhold til dens betydning for børn, og at deltagerstaten overvejer at udforme en lov om børns rettigheder, som omfatter alle de i Konventionen fastsatte rettigheder. I den henseende tilskynder Komiteen deltagerstaten til at sikre, at den foreslåede reform af den grønlandske lovgivning vedrørende hjælp til børn og unge, som vil blive gennemført med støtte fra UNICEF, er en omfattende proces, der fuldt ud tager hensyn til alle de rettigheder, som børn har, samt deres synspunkter.

Koordinering

14. Skønt Komiteen har noteret sig, at strukturreformen fra 2007 søger at sikre en mere effektiv ansvarsfordeling mellem stat og kommuner ved at placere finansieringen og implementeringen af sociale ydelser hos kommunerne, er Komiteen fortsat betænkelig ved, at der ikke findes en tydelig statslig funktion, som er ansvarlig for den overordnede horisontale og vertikale koordinering af Konventionens gennemførelse. Komiteen udtrykker desuden dyb bekymring over den mulige negative indvirkning, som den nye ansvarsfordeling kan have på de mindrebemidlede og/eller mindre gunstigt stillede kommuner, herunder de grønlandske og de færøske, hvilket øger uligheden i forhold til, i hvor høj grad børn fra forskellige kommuner kan nyde godt af deres rettigheder.

15. Komiteen opfordrer deltagerstaten til at etablere et tværsektorielt koordinationsystem/en tværsektoriel myndighed på højt niveau og med deltagelse af alle regioner og kommuner for at sikre, at børns rettigheder bliver implementeret på en omfattende, sammenhængende og ensartet måde i hele deltagerstaten. Komiteen anbefaler desuden, at en sådan koordinering både rettidigt og åbent forholder sig til de ulighedsproblemer, der kan opstå mellem kommuner som følge af gennemførelsen af strukturreformen.

National handlingsplan

16. Komiteen glæder sig over udarbejdelsen af de forskellige sektorstrategier vedrørende børn, herunder Grønlands strategi for 2010 "En sikker barndom". Komiteen har dog med beklagelse konstateret, at deltagerstaten endnu ikke har vedtaget en samlet rettighedspolitik og en harmoniseret handlingsplan for at sikre en fuldstændig og effektiv gennemførelse af Konventionens bestemmelser i hele deltagerstaten.

17. Komiteen anbefaler, at deltagerstaten udarbejder en samlet politik og en harmoniseret handlingsplan vedrørende fuldstændig gennemførelse af Konventionens bestemmelser. I den forbindelse anbefaler Komiteen, at

deltagerstaten sørger for, at en sådan samlet politik og handlingsplan er rettighedsbaseret og en integreret del af en national udviklingsplanlægning, der fuldt ud tager hensyn til de forskellige regionale sammenhænge, herunder især i Grønland og på Færøerne. Komiteen anbefaler desuden, at den harmoniserede handlingsplan indeholder konkrete tidsfastsatte og målbare mål for effektivt at kunne overvåge de fremskridt, der gøres i forhold til, i hvor høj grad alle børn kan nyde godt af alle rettigheder. Den nationale handlingsplan bør knyttes til nationale, sektorielle og kommunale strategier og budgetter for at sikre en hensigtsmæssig fordeling af de økonomiske, menneskelige og tekniske ressourcer, der kræves ved gennemførelsen heraf.

Uafhængig overvågning

18. Komiteen har med tilfredshed noteret sig, at delegationen bebudede en stigning i støtten til Børnerådet, men bemærker samtidig, at denne institution ikke fungerer som ombudsmand. Komiteen har desuden med stor beklagelse konstateret, at Komiteens tidligere anbefaling om etablering af en uafhængig funktion til overvågning af Konventionens gennemførelse ikke er blevet fulgt. Komiteen udtrykker bekymring over udtalelserne fra deltagerstatens delegation om, at man ikke har til hensigt at oprette en ombudsmandsinstitution for børn i Danmark, idet der allerede findes Folketingets Ombudsmand, hvortil klager fra eller vedrørende børn kan rettes.

19. Komiteen glæder sig over den foreslåede etablering af et uafhængigt børneråd i Grønland, som er baseret på Paris-princippet. Komiteen er dog fortsat betænkelig ved, at der ikke er truffet nogen foranstaltninger på Færøerne med henblik på at etablere en uafhængig funktion, der skal sikre børns rettigheder.

20. Komiteen gentager sin anbefaling om, at deltagerstaten bør træffe foranstaltninger til at sikre, at landets ombudsmandssystem fuldt ud tager hensyn til Konventionen, og at der deri etableres en gennemsigtig, ressourcerig og specialiseret funktion til at overvåge implementeringen af børns rettigheder med bemyndigelse til at håndtere individuelle klager. I den forbindelse anbefaler Komiteen, at deltagerstaten foretager en evaluering af sit nuværende uafhængige overvågningssystem og anvender resultatet heraf ved etableringen af den nævnte funktion for børns rettigheder. I relation til situationen på Færøerne og i Grønland gentager Komiteen sin tidligere anbefaling (CRC/C/DNK/CO/3). Komiteen minder deltagerstaten om sin generelle bemærkning nr. 2 om de uafhængige nationale menneskerettighedsinstitutioners rolle i forhold til at fremme og beskytte børns rettigheder (CRC/GC/2002/2).

Ressourcefordeling

21. Komiteen er betænkelig ved, at kommunerne i kraft af strukturreformen fra 2007 bliver eneansvarlige for finansiering, levering og fordeling af sociale ydelser

og kun delvist får statstilskud i forbindelse med sager, der er forbundet med høje omkostninger, da dette kan medføre situationer, hvor børn i nogle kommuner, herunder især de mest udsatte, ikke får tilbudt alle nødvendige sociale ydelser, som er til rådighed. Skønt Komiteen har konstateret, at Ankestyrelsen kan håndtere situationer, hvor sådanne uligheder opstår, er Komiteen bekymret for, at dette i praksis kan medføre, at retten til lige ressourcefordeling begrænses af samme forsinkelse og uvished, som er forbundet med en ankeproces. Komiteen er også betænkelig ved, at der er blevet tildelt utilstrækkelige ressourcer til virkeliggørelse af retten til uddannelse for børn i Grønland og på Færøerne og til psykiske sundhedsforhold i hele deltagerstaten.

22. Komiteen tilskynder deltagerstaten til at sikre, at deltagerstatens ressourcefordeling til alle områder, der vedrører børns rettigheder, forbliver høj og er retfærdig, idet der tages hensyn til behovet for økonomisk støtte til de kommuner, som har brug for det, for fuldt ud at sikre virkeliggørelse af alle børns rettigheder, og at budgetkravene, herunder især vedrørende uddannelse og psykiske sundhedsydelser, bliver nøje overholdt.

Dataindsamling

23. Skønt Komiteen påskønner, at dataindsamlingssystemet i Grønland er blevet forbedret, er Komiteen fortsat betænkelig ved manglen på tilstrækkelige ressourcer til effektiv indsamling af statistiske data om gennemførelse af Konventionen på Færøerne og har konstateret, at der mangler statistiske oplysninger for begge områder vedrørende fattigdom og misbrug.

24. Komiteen tilskynder deltagerstaten til at styrke de statistiske systemer og analyser vedrørende gennemførelse af Konventionen på Færøerne og i Grønland, og til at sikre, at data indsamles systematisk og anvendes ved udarbejdelsen af politikker og programmer i relation til fattigdom, vold og misbrug. Komiteen anbefaler generelt deltagerstaten til fortsat at styrke sin kapacitet til systematisk indsamling og analyse af data, bl.a. fordelt på alder, køn og etnisk baggrund for alle personer under 18 år og for alle områder omfattet af Konventionen i hele deltagerstaten.

Udbredelse af kendskabet til Konventionen

25. Skønt Komiteen glæder sig over deltagerstatens oplysning om, at både menneskerettigheder og demokrati indgår i undervisningen i både grundskolen og på ungdomsuddannelserne, er Komiteen betænkelig ved det lave kendskab til Konventionen, især blandt børn.

26. Komiteen tilskynder deltagerstaten til at indføre undervisning i Konventionen som et selvstændigt fag i skolens undervisningsplan. Komiteen tilskynder ligeledes deltagerstaten til at udbrede kendskabet til Konventionen i befolkningen som helhed, bl.a. gennem massemedierne.

Uddannelse

27. Komiteen er betænkelig ved, at Konventionen ikke indgår i uddannelsespensummet for personer, der arbejder for og med børn, herunder lærere.

28. Komiteen gentager sin tidligere anbefaling (CRC/C/DNK/CO/3) om, at deltagerstaten bør udvikle systematiske og løbende uddannelsesprogrammer om menneskerettigheder, herunder børns rettigheder, for alle personer, der arbejder for og med børn, f.eks. dommere, advokater, retshåndhævende myndigheder, tjenestemænd, lokale embedsmænd, lærere, socialrådgivere og sundhedspersonale, og især for børn.

Børns rettigheder og erhvervssektoren

29. Komiteen har med tilfredshed konstateret, at der i december 2008 blev vedtaget en ændring til årsregnskabsloven (rapportering af CSR i store virksomheder), som forpligter de 1.100 største virksomheder til at redegøre for deres CSR-politikker og initiativer. Komiteen har dog også noteret sig, at loven ikke specifikt nævner børns rettigheder eller Konventionen om Barnets Rettigheder som en del af lovens rammer for rapportering.

30. Komiteen anbefaler, at deltagerstaten fastlægger rammer for danske virksomheders rapportering om børns rettigheder, herunder multinationale virksomheder med hovedsæde i Danmark, og at det nationale kontaktpunkt håndterer sager vedrørende danske multinationale virksomheders manglende overholdelse heraf, herunder ligeledes uden for deltagerstaten. I den forbindelse anbefaler Komiteen, at deltagerstaten anvender de relevante bestemmelser i Konventionen. Komiteen opfordrer ligeledes deltagerstaten til at gøre brug af erfaringer fra hele verden ved anvendelse af bl.a. FN's rammer for erhverv og menneskerettigheder i forbindelse med driften af private og offentlige virksomheder, herunder især i relation til børns rettigheder.

2. Generelle principper (Konventionens artikel 2, 3, 6 og 12)

Ikke-diskrimination

31. Komiteen er betænkelig ved deltagerstatens nye immigrationslove, som trådte i kraft den 1. august 2010, på grund af den negative effekt, der bl.a. kan opstå som følge af stramningen af de krav, som udlændinge skal opfylde for at få opholdstilladelse, samt fravalg af offentlige ydelser til fordel for points i henhold til de nye pointbaserede krav. Komiteen er bekymret for, at dette i praksis kan medføre diskrimination af indvandrere, herunder især romabørn, i forhold til deres adgang til uddannelse og andre vigtige sociale ydelser. I den sammenhæng er Komiteen også betænkelig ved, at der er forskel på den hjælp, som deltagerstaten tilbyder udsatte familier, der netop er ankommet til deltagerstaten, hvoraf hovedparten tilhører

etniske minoriteter, sammenlignet med den hjælp, der tilbydes andre indbyggere i lignende omstændigheder. Komiteen er endvidere betænkelig ved, at lovgivningen i Grønland skelner mellem børn født i og uden for ægteskab, hvad angår personlig identitet og arv.

32. Komiteen anbefaler, at deltagerstaten sikrer, at adgangen til sociale ydelser og den hjælp, som deltagerstaten tilbyder udsatte familier, sker på lige vilkår for alle. I den forbindelse opfordrer Komiteen deltagerstaten til at indsamle og analysere opdelte data for grundigt at kunne overvåge og håndtere diskrimination i praksis, herunder multidiskrimination, som især kan påvirke drenge og piger, der tilhører etniske minoriteter og/eller som har særlige behov eller befinder sig i udsatte situationer. Komiteen opfordrer ligeledes deltagerstaten til at ophæve lovgivning, som diskriminerer børn, der er født uden for ægteskab i Grønland.

33. Komiteen opfordrer deltagerstaten til at sikre effektiv håndhævelse af beskyttende lovgivning, at foretage undersøgelser og iværksætte omfattende offentlige oplysningskampagner for at forhindre og bekæmpe alle former for diskrimination og for at åbne samfundets øjne for børns situation og behov i samfundet, og især inden for familien. I den henseende anmoder Komiteen om, at specifikke oplysninger medtages i næste periodiske rapport om tiltag og programmer, der er iværksat for at følge op på Durban-erklæringen og handlingsplanen, der blev vedtaget på verdenskonferencen mod racisme, racediskrimination, fremmedhad og dertil knyttet intolerance, idet der tages hensyn til Komiteens generelle bemærkning nr. 1 (2001) vedrørende Konventionens artikel 29, stk. 1 (mål med uddannelse), og at deltagerstaten i den forbindelse styrker sin indsats for at fremme værdier og adfærd, der er fri for nogen form for diskrimination af en hvilken som helst årsag, herunder køn, etnisk oprindelse, immigrationsstatus, handicap, seksuel orientering og andet.

Barnets tarv

34. Skønt Komiteen glæder sig over den fornyede fokus på barnets tarv i medfør af Barnets Reform, er Komiteen fortsat betænkelig ved, at dette område endnu ikke gives tilstrækkelig opmærksomhed, især i forbindelse med kommuners afgørelser om anbringelse af børn uden for hjemmet samt i forbindelse med ansøgninger fra uledsagede asylsøgende børn.

35. Komiteen anbefaler, at deltagerstaten sikrer, at kommuner tager hensyn til barnets tarv, især ved anbringelse uden for hjemmet og ved afgørelser, der involverer flygtninge.

Respekt for barnets synspunkter

36. Komiteen glæder sig over, at ny lovgivning, som f.eks. Anbringelsesreformen fra 2004 og Forældreansvarsloven fra 2007, har styrket børns inddragelse i

beslutningsprocessen. Komiteen er dog betænkelig ved, at der stadig mangler klarhed over barnets ret til at blive hørt i administrative og juridiske sager vedrørende anbringelse, og at kommuner ikke i tilstrækkelig grad inddrager børn ved udarbejdelsen af den kommunale børnepolitik, som påkrævet i den ovenfor nævnte lovgivning. Komiteen er ligeledes betænkelig ved, at der ikke er fastsat nogen praksis, som giver alle uledsagede asylsøgende børn ret til at blive hørt i asylprocessen, og at der som følge heraf er sager, hvor der ikke i tilstrækkelig grad tages hensyn til deres synspunkter.

37. Komiteen anbefaler, at deltagerstaten træffer foranstaltninger til at sikre, at der tages hensyn til børns synspunkter:

(a) ved udarbejdelsen af den kommunale børnepolitik i spørgsmål vedrørende anbringelse,

(b) i alle faser af asylansøgningsprocessen for asylsøgende børn,

(c) ved alle forhold, der vedrører uddannelse, sundhed og velfærd for handicappede børn, og at

(d) børn sikres bedre muligheder for at blive hørt i alle sager, der vedrører deres rettigheder, herunder i den kommende rapport til Komiteen.

Komiteen anbefaler desuden, at deltagerstaten via passende uddannelse sikrer, at alle fagfolk og medarbejdere, der beskæftiger sig med børns forhold, er velinformerede og kvalificerede til at bistå børn, når de skal udtrykke deres synspunkter. I den forbindelse henvises deltagerstaten til Komiteens generelle bemærkning nr. 12 om barnets ret til at blive hørt CRC/C/GC/12.

3. Borgernes rettigheder og friheder (Konventionens artikel 7, 8, 13-17, 19 og 37 litra a)

Tortur eller anden brutal, inhuman eller nedværdigende behandling eller afstraffelse

38. Komiteen har med bekymring konstateret, at legemlig afstraffelse er lovligt i hjemmet og ved anbringelse uden for hjemmet på Færøerne, og at der ikke udtrykkeligt findes noget forbud i loven, selvom det i regeringens cirkulære nr. 1 om disciplin i skolen (12. januar 1994) anføres, at legemlig afstraffelse ikke bør anvendes.

39. Komiteen opfordrer deltagerstaten til at træffe foranstaltninger til at sikre, at legemlig afstraffelse forbydes i alle sammenhænge og i hele deltagerstaten. Deltagerstaten opfordres endvidere til at udbrede kendskabet hertil og gennemføre offentlige uddannelsesprogrammer for dermed at opfordre til at anvende alternative disciplinære foranstaltninger, som respekterer barnets værdighed, idet der tages hensyn til Komiteens generelle bemærkning nr. 8 om

beskyttelse mod legemlig afstraffelse og andre brutale eller nedværdigende former for afstraffelse (2006).

Opfølgning på FN's undersøgelse af vold mod børn

40. Under henvisning til FN's undersøgelse af vold mod børn opfordrer Komiteen deltagerstaten til:

(a) at prioritere afskaffelsen af alle former for vold mod børn, herunder sikre implementering af anbefalingerne i FN's undersøgelse af vold mod børn, hvorved der tages særligt hensyn til køn,

(b) at oplyse om status for deltagerstatens implementering af undersøgelsens anbefalinger i den næste periodiske rapport, især de anbefalinger, som generalsekretærens særlige repræsentant for vold mod børn har fremhævet, nemlig:

(i) Udvikling af en landsdækkende strategi i hvert deltagerland for at forhindre og håndtere alle former for vold mod børn.

(ii) Indførelse af et klart nationalt retligt forbud mod alle former for vold mod børn i alle sammenhænge.

(iii) Opbygning af et nationalt system for indsamling, analyse og udbredelse af data, og en forskningsdagsorden vedrørende vold mod børn.

(c) at samarbejde med generalsekretærens særlige repræsentant for vold mod børn og indhente faglig assistance fra bl.a. UNICEF, FN's Højkommissær for Menneskerettigheder og Verdenssundhedsorganisationen WHO, ILO, UNESCO, UNHCR, UNODC samt NGO-partnere.

4. Familieliv og alternativ omsorg (Konventionens artikel 5, 18, stk. 1 og 2, 9-11, 19-21, 25, 27, stk. 4, og 39)

Familieliv

41. Skønt Komiteen påskønner deltagerstatens handlingsplaner til bekæmpelse af vold mod kvinder og børn (2002-2004 og 2005-2008) og vedtagelsen, ifølge delegationen, af en handlingsplan til bekæmpelse af vold i hjemmet på Færøerne, er Komiteen af den overbevisning, at børn der lever med vold i hjemmet – enten som ofre eller vidner – kræver mere fokuseret opmærksomhed. Komiteen er især betænkelig ved, at børn, som kortvarigt har været nødt til at opholde sig på et krisecenter på grund af vold i hjemmet, hverken er blevet behørigt registreret eller har fået støtte eller er blevet fulgt op på af kommunerne. Desuden vækker det bekymring, at den kommunale indsats i forhold til børn, der lever med vold i hjemmet, er utilstrækkelig.

42. **Komiteen anbefaler, at deltagerstaten sikrer:**

- (a) at kommuner giver den rette støtte til børn både under og efter deres ophold på et krisecenter som følge af vold i hjemmet,**
- (b) at myndighederne konsekvent undersøger barnets situation, når rapporter giver udtryk for, at barnet er blevet udsat for eller har været vidne til vold i hjemmet, og at alle sådanne sager behørigt dokumenteres og registreres, og**
- (c) at der også tilbydes psykologhjælp til voksne ofre for vold i hjemmet.**

Børn afskåret fra deres familiemæssige omgivelser

43. Komiteen er fortsat betænkelig ved de mange børn, som er anbragt i pleje uden for hjemmet, herunder især på institutioner. Idet det bemærkes, at Barnets Reform placerer ansvaret for familiestøtte til og omsorg for børn, der må undvære familien, hos kommuner med faglig støtte fra regionale myndigheder, er Komiteen betænkelig ved, at de lokale myndigheder ikke får tilstrækkelig vejledning og tilsyn. Komiteen har endvidere med bekymring noteret sig, at der fortsat er en stor gruppe børn, som er anbragt i pleje uden en individuel handlingsplan, som i henhold til Anbringelsesreformen fra 2004 skal fastlægge mål og delmål bl.a. i forhold til barnets eller den unges udvikling og adfærd, familiemæssige forhold, skole, sundhed og fritid.

44. Komiteen anbefaler, at deltagerstaten:

- (a) sikrer, at de tiltag, der iværksættes i relation til Barnets Reform, giver tilstrækkelig støtte til familier ved at håndtere de risici, der er forbundet med at anbringe børn i pleje,**
- (b) sikrer, at centrale og regionale myndigheder yder tilstrækkelig støtte i forbindelse med vejledning, kontrol og tilsyn af børn, der er anbragt i pleje, for at beskytte deres interesser bedst muligt,**
- (c) gennemfører nødvendige foranstaltninger til at sikre, at plejeanbragte børn forsynes med individuelle handlingsplaner i overensstemmelse med Anbringelsesreformen fra 2004 og fuldt ud tager hensyn til det anbragte barns synspunkter,**
- (d) planlægger og gennemfører handlingsplaner for at sikre, at familiepleje foretrækkes frem for ophold på en institution i forbindelse med børn, der afskæres fra deres familiemæssige omgivelser.**

I den forbindelse anbefaler Komiteen, at deltagerstaten fuldt ud tager hensyn til FN's retningslinjer for alternativ omsorg for børn som vedtaget ved generalforsamlingsresolution 64/142 (A/RES/64/142).

5. Grundlæggende sundhed og velfærd (Konventionens artikel 6, 18, stk. 3, 23, 24, 26, 27, stk. 1-3)

Handicappede børn

45. Skønt Komiteen bifalder deltagerstatens indsats for at forbedre handicappede børns rettigheder, er Komiteen betænkelig ved den planlagte nedsættelse af støtten til forældre med handicappede børn, som er nødt til at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet for at passe deres børn. Hvad angår uddannelse påskønner Komiteen den analyse, som deltagerstaten har udarbejdet, og deler dens bekymring med hensyn til den store gruppe af handicappede børn, der modtager adskilt undervisning. Komiteen påskønner ligeledes de nye ændringer til pensummet på læreruddannelsen, som udvides til at indeholde et obligatorisk element vedrørende undervisning af børn med særlige behov. Dog er Komiteen fortsat betænkelig ved, at handicappede børns uddannelsesmæssige resultater er væsentlig dårligere sammenlignet med andre børn. Komiteen er betænkelig ved, at handicappede børns synspunkter generelt ikke ofte bliver hørt, hverken i skoler, daginstitutioner eller hos plejefamilier, herunder ved tilsynsbesøg.

46. Komiteen henstiller kraftigt til, at deltagerstaten:

(a) genovervejer sin planlagte nedsættelse af støtte til forældre med handicappede børn, som er nødt til at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet for at passe deres handicappede børn,

(b) i overensstemmelse med Konventionens artikel 12 og artikel 7.3 i FN's konvention om rettigheder for personer med handicap, tager skridt til at ændre lovgivningen for at sikre, at børn og unge i alle sammenhænge, herunder ved psykiske lidelser, garanteres ret til og mulighed for frit at udtrykke deres synspunkter vedrørende behandling, service og støtte, samt at de har adgang til støtte, der er tilpasset både alder og handicap, ved udøvelsen af disse rettigheder,

(c) såfremt det er nødvendigt, stiller alternativt kommunikationsudstyr til rådighed for handicappede børn,

(d) styrker sin indsats yderligere for at sørge for tilstrækkelig uddannelse til alle lærere vedrørende handicappede børns behov for at sikre, at kvaliteten af den uddannelse, som disse børn modtager, er på et niveau svarende til det, der gælder for alle børn,

(e) hurtigt gennemfører sin planlagte overførsel af handicappede børn til grundskolen og i den forbindelse tager hensyn til Komiteens generelle bemærkning nr. 9 om handicappede børns rettigheder, som blev vedtaget i 2006 (CRC/C/GC/9).

Amning

47. Komiteen har konstateret, at deltagerstatens lovgivning vedrørende markedsføring af modermælksersstatning ikke overholder det internationale kodeks for markedsføring af modermælksersstatninger og efterfølgende resolutioner vedtaget af Verdenssundhedsforsamlingen.
48. **Komiteen anbefaler, at deltagerstaten fuldt ud implementerer det internationale kodeks for markedsføring af modermælksersstatninger. Deltagerstaten bør ligeledes yderligere fremme tilstedeværelsen af spædbørnsvenlige hospitaler og opfordre til, at spørgsmålet om amning indgår som en del af pædagoguddannelsen. Komiteen anbefaler desuden, at deltagerstaten iværksætter tiltag til systematisk indsamling af data om amning i overensstemmelse med internationale regler.**

Unge sundhed

49. Komiteen glæder sig over deltagerstatens kommende forbud mod salg af alkohol til personer under 18 år. Komiteen er fortsat betænkelig ved den stigende forekomst af fedme blandt børn og den dermed forbundne stigning i risikoen for livsstilssygdomme og højere dødelighed, især blandt udsatte børn. Uønskede graviditeter blandt piger i Grønland og på Færøerne vækker ligeledes bekymring.
50. **Komiteen anbefaler, at deltagerstaten øger sin indsats for at bekæmpe fedme blandt børn og unge, herunder ved at sikre adgang til sundhedsrådgivning og -pleje, også i skoler, samt til sund kost og gode muligheder for at deltage i fysisk aktivitet. I den forbindelse anbefaler Komiteen, at deltagerstaten involverer massemedier og fødevarerindustrien for at sikre, at de bidrager til sund livsstil og forbrugsmønstre blandt børn og unge. Komiteen anbefaler også, at myndighederne udarbejder og gennemfører passende programmer og strategier i Grønland og på Færøerne for at forhindre og håndtere uønskede graviditeter.**

Mental sundhed

51. Komiteen har med bekymring noteret sig, at den regionale behandlingskapacitet på trods af etableringen af en behandlingsgaranti for børn med behov for psykiatrisk vurdering og behandling fortsat er utilstrækkelig, ligesom der stadig er lange ventetider for børn, der har behov for vurdering og behandling af psykiske problemer. Idet Komiteen samtidig har konstateret, at bl.a. Sundhedsstyrelsen har bemyndigelse til at kontrollere og, hvor det er nødvendigt, intervenere i diagnosticering og medicinering af børn med ADHD og ADD, er Komiteen fortsat betænkelig ved stigningen i ordineringen af psykostimulerende midler til børn, som har fået diagnosen ADHD og ADD.

52. **Komiteen anbefaler, at deltagerstaten fortsætter med at udvikle et omfattende system for psykisk behandling af børn og unge, herunder forebyggelse, behandling af almindelige psykiske problemer i den grundlæggende sundhedspleje samt specialbehandling af alvorlige lidelser, og at deltagerstaten mindsker ventetiden for psykisk behandling. Komiteen anbefaler også, at deltagerstaten nøje overvåger ordineringen af psykostimulerende midler til børn og tager initiativ til at give børn med diagnosen ADHD og ADD, såvel som deres forældre og lærere, adgang til et bredere udbud af psykologiske, uddannelsesmæssige og sociale tiltag og behandlinger. Komiteen anbefaler ligeledes, at deltagerstaten overvejer at foretage indsamling og analyse af data fordelt på medicintype og alder gennem Giftlinjen for at kunne overvåge børns eventuelle misbrug af psykostimulerende midler.**

Levestandard

53. Idet Komiteen har bemærket deltagerstatens arbejdsprogram for fattigdomsreduktion, "Danmark 2020", udtrykker Komiteen bekymring over forlydender om, at et betydeligt antal børn i deltagerstaten lever i fattigdom. Komiteen er også bekymret over effekten, især for børn og kvinder, af den såkaldte *300-timers regel*, som blev sat op til 450 timer i 2008, som bl.a. har medført nedsættelse eller frakendelse af yderligere kontanthjælp til ægtepar, der har modtaget kontanthjælp i to år eller mere, men som ikke hver især har arbejdet mindst 450 timer under normale arbejdsforhold. Komiteen er især betænkelig ved, at denne *regel* ofte primært og uforholdsmæssigt påvirker kvinder fra etniske minoriteter, hvilket har alvorlige konsekvenser for deres børn.

54. **Komiteen opfordrer deltagerstaten til at styrke sin indsats med henblik på at yde støtte til økonomisk udsatte familier, herunder børn af enlige forældre, børn af forældre, som modtager sociale ydelser, og børn af nyankomne familier, og at garantere alle børns ret til en rimelig levestandard. Komiteen anbefaler ligeledes, at deltagerstaten sammen med de lokale myndigheder overvåger, i hvilket omfang *450-timers reglen* påvirker børn og kvinder, og træffer foranstaltninger til at sikre, at de ikke bliver udsat for social ulighed og udelukkelse. Komiteen tilskynder desuden deltagerstaten til at gennemføre de nødvendige tiltag for at kunne foretage omfattende indsamling og analyse af data vedrørende børns fattigdom, herunder i Grønland og på Færøerne, således at problemet kan håndteres på en effektiv måde.**

6. Uddannelse, fritid og kulturelle aktiviteter (Konventionens artikel 28, 29 og 31)

Uddannelse, herunder erhvervsuddannelse og erhvervsvejledning

55. Skønt Komiteen glæder sig over initiativer som f.eks. "Attention Mobning" og "Sammen mod mobning" samt den høje andel af skoler, som har en

handlingsplan for håndtering af mobning, er Komiteen ikke desto mindre betænkelig ved forekomsten af mobning i skoler og manglen på klarhed i loven i forhold til skolemyndighedernes ansvar og opfølgning i de tilfælde, hvor handlingsplanerne ikke overholdes. Komiteen er herudover betænkelig ved, at det i henhold til de nuværende uddannelsesprogrammer kun er børn af EU/EØS-borgere, der har ret til modersmålsundervisning.

56. Komiteen udtrykker dyb bekymring over manglen på skoler i nogle bosættelser i Grønland, især i Kapisillit ved Nuuk og i Moriusaq ved Qaanaaq, hvilket medfører, at børn får hjemmeundervisning, ofte af ukvalificerede forældre, eller skal rejse langt for at komme i skole. Komiteen er også betænkelig ved, at faciliteterne i de bosættelser, hvor der findes skoler, ikke er af en rimelig standard.
- 57. Komiteen anbefaler, at deltagerstaten fortsætter og forstærker sin indsats for at forhindre og håndtere mobning i skoler, især ved at introducere en række informative og socialpædagogiske metoder, der involverer forældre, samt en passende overvågning af skoleplaner. Komiteen anbefaler ligeledes, at modersmålsundervisning genindføres for tosprogede elever, som ikke modtager modersmålsundervisning arrangeret af kommunen.**
- 58. Komiteen anbefaler, at deltagerstaten træffer effektive foranstaltninger til at sikre, at der findes skoler i bosættelserne i Grønland og til at forbedre faciliteterne, herunder biblioteker, i alle bosættelser. Deltagerstaten skal i den forbindelse tilføre tilstrækkelige økonomiske, tekniske og menneskelige ressourcer.**

7. Specielle beskyttelsesforanstaltninger (Konventionens artikel 22, 30, 38, 39, 40, 37 litra b-d, 32-36)

Asylsøgende børn og flygtningebørn

59. Komiteen glæder sig over asylcentrenes høje standarder for uledsagede børn, der søger asyl, og over, at disse børn i medfør af ændringerne til Udlændingeloven fortsat vil have adgang til en juridisk repræsentant, hvis de modtager et afslag på deres asylansøgning. Komiteen er imidlertid betænkelig ved
- (a) at der er et betydeligt antal uledsagede asylsøgende børn, som forsvinder før den endelige behandling af deres asylsag - bl.a. på grund af, at der er regler, som medfører, at deres opholdstilladelse fratages, når de fylder 18 år,
- (b) at mange børn af asylsøgende familier er blevet diagnosticeret med psykiske eller psykiatriske lidelser som følge af, at de har oplevet traumer,

(c) at det kan have processuelle følger for børn, hvis de ikke vil samarbejde omkring aldersbestemmelse,

(d) at hovedparten af asylsøgende børn i skolealderen får undervisning i særskilte skoler, hvor kvaliteten af undervisningen er markant lavere end i almindelige danske skoler, og at disse skoler ikke giver akademisk merit, som kvalificerer børnene til videreuddannelse.

60. I lyset af ovennævnte bekymringer tilskynder Komiteen deltagerstaten til:

(a) at lave en systematisk undersøgelse af uledsagede asylsøgende børns forsvinden, især med henblik på at klarlægge, hvilken betydning frakendelsen af deres opholdstilladelse, når de fylder 18 år, kan have for deres forsvinden. Resultatet af undersøgelsen skal efterfølgende medtages ved udarbejdelsen af deltagerstatens politikker for at sikre, at der tages fuldt hensyn til børns rettigheder i sådanne situationer,

(b) at træffe rettidige, praktiske og passende foranstaltninger for at forhindre, at uledsagede asylsøgende børn forsvinder, bl.a. ved (i) kun at anvende Dublin II-forordningen i sager, hvor det tjener barnets tarv, og (ii) at sikre at alle uledsagede asylsøgende børn får en uddannet værge og, såfremt det er nødvendigt, juridisk bistand under hensyntagen til barnets tarv og ret til oplysning og ytringsfrihed, når de ankommer og indtil det tidspunkt, hvor deres asylsag er blevet færdigbehandlet,

(c) at revidere de foreslåede ændringer til Udlændingeloven for at fjerne forslaget om, at det vil have processuelle følger, såfremt barnet ikke samarbejder omkring aldersbestemmelse, og sikre, at der fastsættes internationale standarder for, hvordan sådanne sager skal føres,

(d) at anvende Udlændingeloven på en måde, som sikrer retsstillingen og en varig løsning for børn med traumer og diagnosticeret med psykiske eller psykiatriske lidelser, og at disse børn bliver tilbudt den sociale og sundhedsmæssige behandling, som er nødvendig for deres mentale rehabilitering,

(e) at sikre, at asylsøgende børn og flygtningebørn modtager undervisning af samme kvalitet som børn i danske skoler.

Seksuel udnyttelse og misbrug

61. Skønt det bemærkes, at deltagerstaten er i gang med at opdatere sin handlingsplan om bekæmpelse af seksuelt misbrug (2003), er Komiteen dog betænkelig ved, at der i planlægningsprocessen for den opdaterede plan ikke direkte er taget hensyn til eller gjort forsøg på at indhente barnets synspunkter. Komiteen er også betænkelig ved:

(a) at den psykosociale støtte, der er til rådighed for børn, som er blevet seksuelt misbrugt, er utilstrækkelig,

(b) at det nuværende system for anmeldelse af seksuelt misbrug mangler retningslinjer for inddragelse af fagfolk i forbindelse med konstatering og anmeldelse af misbrug og forsømmelse af barnet,

(c) at der ikke findes nogen samlet koordinering af offentlige foranstaltninger for hurtig bedring og reintegration af børn, som har været udsat for forsømmelse eller misbrug på Færøerne,

(d) at der har været rapporter, som har vist, at uddannede fagfolk har forsømt at informere de rette myndigheder i sager vedrørende misbrug af eller vold mod børn på Færøerne.

62. I lyset af ovennævnte bekymringer opfordrer Komiteen deltagerstaten til:

(a) at sikre, at der findes direkte kanaler, hvor børn kan fremsætte deres synspunkter om opdateringen af handlingsplanen om bekæmpelse af seksuelt misbrug (2003),

(b) at styrke tilbuddene om holistisk og langsigtet psykosocial støtte til børn, som har været udsat for seksuelt misbrug, i sin opdaterede handlingsplan,

(c) at træffe foranstaltninger til at sikre, at Konventionens valgfri protokol om salg af børn, børneprostitution og børnepornografi anvendes i Grønland og på Færøerne,

(d) at sikre koordinering af offentlige foranstaltninger til støtte for hurtig bedring og reintegration af børn, som har været udsat for forsømmelse eller misbrug på Færøerne, og at fagfolk, der arbejder med børn, konsekvent anmelder alle sager, hvor det formodes, at barnet har været udsat for misbrug eller forsømmelse, til de relevante myndigheder,

(e) at sikre, gennem fyldestgørende retlige bestemmelser, procedurer og regler, at alle børn, som har været ofre for og/eller vidner til kriminalitet, herunder børn, som har været udsat for misbrug, vold i hjemmet, seksuel og økonomisk udnyttelse, bortførelse og menneskehandel, har effektiv adgang til domstolene og gives den beskyttelse, som er påkrævet i henhold til Konventionen, under fuld hensyntagen til FN's retningslinjer for retspleje i sager, hvor børn er ofre for eller vidner til kriminalitet (tillæg til resolution 2005/20 af 22. juli 2005 fra det Økonomiske og Sociale råd).

Menneskehandel

63. Skønt Komiteen glæder sig over Danmarks indsats for at bekæmpe handel med børn, vækker det bekymring, at Danmark fortsat i høj grad er et transit- og destinationsland for børn, som er ofre for kriminalitet, der involverer menneskehandel, herunder tvungen børneprostitution og tvangsarbejde. Komiteen er også dybt betænkelig ved, at det fortsat er nødvendigt at styrke de tiltag, som er indført for at retsforfølge menneskesmuglere og personer, der udsætter børn for tvangsarbejde og tvangsprostitution. Komiteen har desuden med bekymring konstateret, at der ikke findes nogen retsregler, som gør det lettere at give opholdstilladelse til børn, der har været udsat for menneskehandel.
64. **Komiteen tilskynder deltagerstaten til at træffe effektive foranstaltninger til at beskytte børns rettigheder i deltagerstaten, især uledsagede børns rettigheder, for at sikre at de ikke bliver ofre for menneskehandel. I den forbindelse tilskynder Komiteen deltagerstaten til:**
- (a) at sikre, at børn, der er formodede ofre for menneskehandel, ikke vil blive fængslet på baggrund af forhold, der skyldes, at de er blevet handlet, og at de tilbydes særlig bistand,
  - (b) målrettet at gå efter at retsforfølge og dømme lovovertrædere, der driver menneskehandel med henblik på udnyttelse som arbejdskraft eller seksuel udnyttelse,
  - (c) at sikre, at straffen for sådanne lovovertrædelser står mål med, hvor alvorlig en sådan krænkelse af menneskerettigheder og børns rettigheder er,
  - (d) at sikre, at retshåndhævende myndigheder og andre sociale embedsmænd, som arbejder med og for børn, er effektivt uddannet i metoder vedrørende identifikation og behandling af ofre,
  - (e) at fremme og støtte et bredt landsdækkende program med henblik på at øge offentlighedens kendskab,
  - (f) at øge kontrollen af indsatsen til bekæmpelse af menneskehandel for at forbedre regeringens tiltag mod handel med børn,
  - (g) at sikre, gennem passende lovgivningsmæssige tiltag, at børn, der har været udsat for menneskehandel, ikke hjemsendes, medmindre en sådan hjemsendelse tjener barnet bedst.

Telefonisk rådgivning

65. Komiteen har med bekymring noteret sig, at børnetelefonen (Børns Vilkår) ikke er tilstrækkeligt finansieret og ikke er tilgængelig 24 timer i døgnet hver dag.
66. **Komiteen anbefaler, at deltagerstaten sikrer, at børnetelefonen er åben 24 timer i døgnet hver dag, og sørger for, at rådgivningen har tilstrækkeligt med økonomiske og menneskelige ressourcer til at kunne drives, herunder midler til at udbrede kendskabet hertil i hele deltagerstaten.**

Administration af ungdomsretspleje

67. Komiteen udtrykker dyb bekymring over følgende problemstillinger, der vedrører administrationen af ungdomsretspleje:

(a) retsplejeloven giver i relation til de 15-17-årige mulighed for at anvende: (i) varetægtsfængsling i op til 8 måneder, og denne periode kan forlænges i sager, hvor deltagerstaten er af den opfattelse, at der foreligger ekstraordinære omstændigheder, og (ii) isolationsfængsling i op til 4 uger,

(b) nedsættelse af den kriminelle lavalder fra 15 til 14 år,

(c) ændring af straffeloven med henblik på at fjerne den maksimale fængselsstraf på 8 år i sager, der involverer børn,

(d) børn, som overtræder loven, og som ikke har været anbragt på sikrede institutioner eller er blevet afvist af sådanne institutioner, bliver fængslet sammen med voksne i det almindelige fængselssystem.

68. **I lyset af ovennævnte tilskynder Komiteen deltagerstaten til:**

(a) **at sikre, at der i overensstemmelse med Komiteens generelle bemærkning nr. 10 om børns rettigheder i forbindelse med ungdomsretspleje, er implementeret sådanne standarder, herunder især Konventionens artikel 37 litra b, 40 og 39 såvel som FN's standardminimumsregler vedrørende administration af ungdomsretspleje (Beijing-reglerne), FN's retningslinjer for forebyggelse af ungdomskriminalitet (Riyadh-retningslinjerne) samt FN's regler for beskyttelse af unge, der er blevet berøvet deres frihed (Havana-reglerne),**

(b) **at ændre retsplejeloven, således at den: (i) tydeligt fastlægger betingelserne for varetægtsfængsling, og (ii) at den så vidt muligt begrænser varigheden af varetægtsfængslingen og forbyder isolationsfængsling af personer under 18 år,**

(c) **at overveje at ophæve den nye ændring af straffeloven, som fjerner den maksimale grænse på 8 år for fængselsstraf for personer under 18 år,**

(d) at træffe effektive og øjeblikkelige foranstaltninger til at sikre, at børn ikke tilbageholdes sammen med voksne.

Børn tilhørende minoritetsgrupper eller indfødte grupper

69. Komiteen har med beklagelse konstateret, at deltagerstaten endnu ikke fuldt ud har implementeret anbefalingerne fra Menneskerettighedskomiteen i 2008 og Racediskriminationskomiteen i 2010 om at værne om Inughuits identitet som et særskilt oprindeligt folk, der er i stand til at forsvare traditionelle rettigheder i overensstemmelse med internationale normer.

70. **Komiteen gentager anbefalingerne fra Menneskerettighedskomiteen i 2008 (CCPR/C/DNK/CO/5) og fra Racediskriminationskomiteen i 2010 (CERD/C/DNK/CO/18-19) og tilskynder deltagerstaten til, i overensstemmelse med Komiteens generelle bemærkning nr. 11 om indfødte børn og deres rettigheder i henhold til Konventionen, at træffe alle nødvendige foranstaltninger til at sikre, at *Inughuit*-børn kan udøve deres ret til at vokse op i et sikkert kulturelt miljø, bevare og udvikle deres identitet og anvende deres eget sprog uden at blive diskvalificeret og diskrimineret.**

8. Ratificering af internationale menneskerettighedsinstrumenter

71. **Komiteen tilskynder deltagerstaten til at udvide anvendelsen af den valgfri protokol til Konventionen om Barnets Rettigheder vedrørende salg af børn, børneprostitution og børnepornografi og til protokollen om forebyggelse, bekæmpelse og retsforfølgning af menneskehandel, særlig handel med kvinder og børn, til Grønland og Færøerne. Komiteen anbefaler også, at deltagerstaten overvejer at ratificere den internationale konvention om beskyttelse af vandrende arbejdstageres og deres familiemedlemmers rettigheder (1990) og den valgfri protokol om rettigheder for personer med handicap (2006).**

9. Opfølgning og udbredelse

Opfølgning

72. **Komiteen anbefaler, at deltagerstaten træffer alle nødvendige foranstaltninger til at sikre fuldstændig implementering af de nuværende anbefalinger, bl.a. ved at fremsende dem til statsoverhovedet, Højesteret, regeringen, relevante ministerier og lokale myndigheder til stillingtagen og yderligere skridt.**

Udbredelse

73. **Komiteen anbefaler desuden, at den 4. periodiske rapport og skriftlige svar fra deltagerstaten samt de tilhørende anbefalinger (konkluderende**

bemærkninger), som deltagerstaten har tiltrådt, gøres alment tilgængelige via internettet på landets sprog (herunder oversættelse til de mest almindelige sprog, der anvendes af de indvandrere og flygtninge, der er bosat i Danmark), herunder (men ikke udelukkende) til befolkningen som helhed, civilsamfundsorganisationer, ungdomsgrupper, faggrupper og børn for dermed at skabe debat og opmærksomhed omkring Konventionen, dens gennemførelse og overvågning.

10. Næste rapport

- 74. Komiteen anmoder deltagerstaten om at indsende den næste periodiske rapport senest den 1. februar 2016 med oplysning om gennemførelsen af de nuværende konkluderende bemærkninger. Komiteen henleder opmærksomheden på de harmoniserede traktat-specifikke retningslinjer for rapportering, som blev vedtaget den 1. oktober 2010 (CRC/C/58/Rev.2) og minder deltagerstaten om, at fremtidige rapporter skal overholde disse retningslinjer og ikke må fylde mere end 60 sider. Komiteen tilskynder deltagerstaten til at sikre, at rapporten overholder de nævnte retningslinjer for rapportering. Såfremt en rapport er længere end den anførte sidetalsbegrænsning, vil deltagerstaten blive anmodet om at gennemgå og derefter genindsende rapporten i overensstemmelse med de nævnte retningslinjer. Komiteen minder deltagerstaten om, at hvis deltagerstaten ikke er i stand til at gennemgå og genindsende rapporten, kan oversættelse af rapporten med henblik på overvågningskomiteens gennemgang heraf ikke garanteres.**
- 75. Komiteen anmoder ligeledes deltagerstaten om at indsende et opdateret keredokument, der overholder kravene i fælleskeredokumentet, som er fastlagt i de harmoniserede retningslinjer for rapportering og godkendt på det femte fælleskomitemøde afholdt mellem overvågningskomiteerne for menneskerettigheder i juni 2006 (HRI/MC/2006/3). Den traktat-specifikke rapport og fælleskeredokumentet udgør tilsammen den harmoniserede indberetningspligt i henhold til Konventionen.**